

Науковий космодром Переяславицини

Космічна Україна. Переяславицина : альманах / [авт. проєкт. проєкту: О. О. Базалук, О. І. Шкира ; гол. ред. ради Л. Д. Каденюк]. — Переяслав-Хмельницький Київ. обл. ; К. : ЦУЛ, 2012. — 144 с.

Це видання присвячене популяризації теми космосу серед молоді. Альманах містить дослідницький матеріал, який усебічно висвітлює наукову та просвітницьку роль переяславців, творчі надбання людей, пов'язаних з Переяславициною, у контексті розвитку України як космічної держави, сучасні доробки викладачів, студентів, учнів навчальних закладів краю з цієї тематики. Видання містить архівні матеріали. За підтримки ректора ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди", доктора історичних наук, професора, академіка НАПН України, заслуженого діяча освіти Віктора Коцура проєкт "Космічна Україна. Переяславицина" було вирішено започаткувати саме на цій прадавній, уславленій ще за княжої доби землі. Авторами проєкту стали директор бібліотеки ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди" Ольга Шкира та голова Міжнародного філософсько-космологічного товариства (МФКТ), доктор філософських наук, професор Олег Базалук.

За короткий термін зусиллями Ольги Шкири, колективу бібліотеки, працівників культурно-просвітницької організації "Переяславський скарб" та співробітників музеїв Переяславицини була організована зустріч молоді з першим космонавтом незалежної України, Героєм України Леонідом Каденюком, почесним директором Національного історико-етнографічного заповідника "Переяслав", Героєм України Михайлом Сікорським і головою Міжнародного філософсько-космологічного товариства (МФКТ), професором Олегом Базалуком. Наступним містом, що прийняло естафету проєкту "Космічна Україна", став Харків.

До альманаху ввійшли різнопланові матеріали.

Кандидат історичних наук Тарас Нагайко розповідає про Переяславицину як історичний край, а разом зі сквородинознавцем Григорієм Вербою — про ідеї космізму, які розвинув Григорій Сковорода і які стали фундаментом вітчизняної філософії XVIII століття, знайшовши подальше своє втілення у працях плеяди наступних поколінь учених. Стаття Михайла Сікорського "Сповідь із перших уст..." присвячена 60-річчю його служіння музейній справі. Ректор ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди", доктор історичних наук, професор, академік НАПН України Віктор Коцур згадує про засновника музейної справи на Переяславицині у своїй праці "Немілюючі духовні джерела Михайла Сікорського".

Молодший науковий співробітник Музею космосу НІЕЗ "Переяслав" Сергій Вовкодав розповідає про створення цього музею і говорить, що в майбутньому планується подальше розширення експозиції для того, щоб окреслити місце України в сузір'ї космічних держав світу, її участь у міжнародних проєктах демонстрації науково-виробничого потенціалу ракетно-космічної галузі та науково-виробничих об'єднань, проєктних інститутів, конструкторських бюро, спеціалізованих підприємств тощо.

Журналіст Віра Федорук представила інтерв'ю з Леонідом Каденюком, взяте під час засідання "круглого столу" "Космічна Україна. Переяславицина".

Директор бібліотеки ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди" Ольга Шкира умістила рецензію на книгу Леоніда Ка-

денюка "Місія — космос", у якій зазначила, що сюжет видання охоплює всі аспекти космічного польоту — його підготовки, здійснення і завершення. У своїй іншій статті "Теоретична модель еволюції світобудови Олега Базалука" авторка характеризує науково-дослідницьку школу вченого. На сучасному етапі Олег Базалук і колектив Міжнародного філософсько-космологічного товариства працюють над теоретичним обґрунтуванням космічних подорожей як у масштабі Сонячної системи, так і за її межами.

А сам він присвятив свою статтю діяльності колективу університетської бібліотеки, в якій зазначив, що її рівень відповідає рівню організації Александрійської бібліотеки епохи еллінізму, бібліотеки Бодлея в Оксфордському університеті, Рум'янцевської бібліотеки в Москві, Російської національної бібліотеки в Петербурзі. Колектив книгозбірні активно сприяє розвитку інноваційної педагогічної діяльності на Переяславицині та Київщині, значну увагу приділяючи просвітницько-виховній роботі. Вихованню молоді сприяють численні бібліотечні заходи: зустрічі з відомими особистостями, засідання "круглого столу", акції нової книги, книжкові виставки, інформаційні марафони, конкурси тощо.

Кандидат історичних наук Тетяна Логвинюк описує історію створення та значення читачького залу "Чумацький шлях", що нині функціонує у межах ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди".

Науковець Світлана Тетеря присвятила працю космогонічним мотивам у розписах уродженки Переяславицини, народної художниці зі світовим ім'ям, членкині Національної спілки майстрів народного мистецтва України та Національної спілки художників України, лауреата премії імені Катерини Білокур Марії Пантелеїмонівни Буряк.

Міський голова Переяслав-Хмельницького Олександр Шкіра аналізує творчість уродженки Переяславицини, заслуженої художниці України Ганни Іванівни Самутіної (1920—2009).

Голова комісії Київради з питань культури і туризму Олександр Бригинець на сторінках альманаху ділиться враженнями від виставки відомої тележурналістки, співачки, громадської діячки та ведучої проєкту "Територія А" Анжеліки Рудницької "Український всесвіт".

Редактор університетської газети "Педагогічні обрії" на сторінках альманаху розповідає про зустріч переяславців з Анжелікою Рудницькою, котра стала засновницею течії етнодерн (симбіоз етнічного і модерного мистецтва). На її рахунок понад 70 виставок (майже півсотні з них — персональні). Полотна Анжеліки Рудницької — членкині Національної спілки народних майстрів України, лауреата всесвітньої премії "World Masters" (Всесвітній фестиваль культури та мистецтв, Корея, 2010 р.), кавалера ордена княгині Ольги III ступеня — експонувались у художніх музеях і галереях України, Франції, Угорщини, Бельгії, Нідерландів, Болгарії, Румунії, Македонії, Сербії, Естонії, Чорногорії, Литви, Латвії, Польщі, Кореї.

Кандидат філологічних наук Марія Карп'юк описує "поетичний Космос своєї душі", який поширюється в таких напрямках: планетарно-галактичному, екологічному, соціально-політичному, етнокультурному, морально-дидактичному, лірично-особистісному та ін.

Виконавчий директор Українського молодіжного аеро-космічного об'єднання "Сузір'я" Сергій Дячко розповідає про 20-річну історію цієї організації, головною метою якої стало сприяння розвитку творчих здібностей дітей та молоді, інтересу до дослідження космосу, до вивчення історії авіації та космонавтики, набуття практичного досвіду й організаторських здібностей.

Учень гімназії Переяслав-Хмельницького Богдан Дідик представив конспект своєї науково-дослідницької роботи про астрономічні обсерваторії.

Заступник директора з НМР комплексного закладу Київської обласної ради "Переяслав-Хмельницький ліцей-інтернат" Ніна Гриценко подала свої роздуми на тему: "Земля — колыска людства. Яка ж вона, Земля?"

У рубриці альманаху "Сузір'я молодих" подані тематичні творчі роботи учнів цього закладу, а саме: Анни Васько, Марини Мікули, Оксани Швидкої, Ілони Яковенко, Вадима Луценка, Віталія Тунія, Тетяни Дудки, Ганни Кокоревої, Артура Ратушного, Катерини Заболотньої.

Альманах "Космічна Україна. Переяславщина" об'єднав праці вчених, освітян, студентів та учнів, присвячені темі космосу.

*Алла Білоцерківська,
кандидат історичних наук, старший
науковий співробітник сектору наукознавства
Центру історії аграрної науки ННСГБ НААН*

Надійшла в редакцію 4 лютого 2013 року